THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
-PUBLISHED BY-
CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., Ltd.
251 - 253 Queen Street West Telephone Adelaide 3088
Subscription Rates $6 Per Year, $3.50 Six Months
Single Copy —3 cents.
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Toronto Ontario
Janury 22nd 1913

צו דער היינטיגער מזרחי קאנווענשאן

מיט א קורצער צייט צוריק האט דיזיגע צייטונג געדרוקט אן אר־טיקעל פון איהר מיטארבייטער בנימין שיינבלום, כאראקטעריזירענדיג די „עטיקעטן פון די קאנאדער אידען אלס „די פסיכאלאגיע פון קעסטל־קינדער“, וועלכע ווערען צוגעזויאיגט צו דעם, אז אנדערע האלטן זיך זארגען פאר זיי, זיי אליין אבער פארלירען יעדע אינציאטיוויע, ווייל זיי זענען זיכער אז עס וועט שיין ממילא געטון ווערען, אין מען וועט זיי שיין פארזארגען מיט אלעס פארטיגען.

דער אורזאכען וואס דאס איז אזוי, זענען אין יענעם איבערבליק אנגעגעבען געווארען. אין עס איז דארטען אויך איבערגעגעבען געווא־רען דער זיי, אז עס זעהען זיך שיין אויך אן סמנים צום גוטען. אין אן עערערונג וועט מיזען פארקומען.

די מזרחי קאנווענשאן וועלכע וועט היינט ערעפענט ביי אונז אין שטאדט מט'ן צוזיץ צו שאפען א זעלבסשטענדיגע מזרחי ארגאניזא־ציע אין די קאנאדער אידען איז איינע פון דיזיגע סמנים צום גוטען.

עס איז ניט וויכטיג צי מען שטימט איין מיט די מזרחי אדער ניט — דער פאל אריין, וואס די קאנאדער מזרחים האבען באשלאסען ארגי־מיזירען פון יענעם'ס קעסטל, און שאפען אן אייגענע ארגאניזאציע, שטעלען זיך אויף די אייגענע פיס. איז א באזייט אויף דעם, אז דאס קאנאדער אידענטום הייבט אן צו דערפיהלען זיינע כחות, און באגרייפט אז דאס וואס מען מוז אליין טון, זאל מען זיך מעהר ניט פארלאזען אויף אנדערע אז יענע זאלען עס טון פאר איהם.

די איינגאנגסקייט וואס דער קאנאדער אידישער קאנגרעס האט אנגענומען ביי זיין ענטשטעהונג, דאס אויפהערען צו פארלאזען זיך מיט דער אימיגראציאנס - ארבייט אויפ'ן רייכען פעטער, און דאס געהמען עס אין די איינגענע הענט אריין, אין יעצט דער פארזוך צו שאי־פען אן איינגענע מזרחי ארגאניזאציע — דאס זענען אלץ באייזיגען אויף דאס קאנאדער אידענטום איז עגזיסטירענדיג. אז עס איז גרייט אויפצוהערען צו שפיעלען די ראליע פון דעם „ווינגעס“ ווינגערמאנטשיק, וועמען שיער און שווינגער האבען פאר־לאנגען איבערגיג קעסטל, און בעסער זיך געהמען פאר דעם, וואס מען ביי אינו „איז סעלף מייד מען“, שטיצען זיך אויף די אייגענע כחות און מיטלען.

פאר'ן קאנאדער אידענטום, זיי פאר קאנאדע בכלל שטעהט פאר א גרויסע היסטיגע צוקונפט. און דאס דערפילען די אייגענע נערזיזען, די פעסטקייט פון די אייגענע מוסקולען קען בלייבן פיהרען צו דעם. אז א לאנג זיזען מיט דעם קענען געשאפען ווערען. א לאנג זיזען מיט דעם קענען געשניטען ווערען דאס וואס איז מיט טרעהרען און שווייס פארזייט געווארען.

אין גלוקליכער זענען דאך שטענדיג די, וואס עסען דאס ברויט פון זייערע אייגענע פעלדער זיי די, וועמען עס קומט אויס צו עסען צדקה־ברויט, פון די שטיקלאך אין ברעקלאך וואס גוטע מענשען געבען זיי.

די מזרחי קאנווענשאן איז איינער פון די אנזאגען וועגען דער נייער ערעיראדע, אין וועלכער דאס קאנאדער אידישע לעבען טרעט יעצט אריין. א לעבען וואו אנשטאט קצבה נעהמען וועט געשאפען ווערען מיט די אייגע־נע כחות. און אזעלכע דארף זי באגריסט ווערען פון אלעמען, אהן אונטערשייד פון קיין שום פארטיי אינגעהערינקייט.

דאס קאנאדער אידענטום, אין זיינע גרויסע צאהלען, איז זיכער מום אינו. ווען אין אונזער אין אין זייער נאמען שיקען מיר דער היינ־טיגער מזרחי קאנווענשאן דו ווארעמסטע באגריסונג און וואנש צו שאפען דא א שטארקע ארגאניזאציע. וועלכע זאל ניט נור זיין אן ענגע פארטיי ארגאניזאציע, נאר וועלכע זאל אויך האבען נאהענט צום הארצען די פראגען אין פראבלעמען פון די קאנאדער אידען בכלל.

פון וואס מען וויל זיך אויסהיטען

אינזער שכנה, די פאראייניגטע שטאאטען, איז נאך אזין ניט צו־פריעדען מיט איהרע שטרענגע איינוואנדערונגס - געזעצען, און זי וויל די טויערען נאך מעהר פארהאקען פאר'ן ניי־געקומענעם.

מען פלאגייזט יעצט דארטען אין גאנצען צו פארבאטען די איינ־וואנדערונג איך מיינ יאהר צייט. אריינצוזאגען אין דאנד נאר די נאהענסטע בלוט - קרובים פון שיין נאטוראליזירטע בירגער. און אנ־דערע עהנליכע באגרענצונגען. און ענדליך איז מען ארויס מיט דשין, וואס מען וויל איינפיהרען די אלע נייע באגרענצונגען.

מען דארף פארהיטען דאס דאך פון ראדיקאלען און באדשעוויקעס — מענה'ן די אנהענגער פון דיזיגע באגרענצונגען. וועלכע גלייבען אז אזוי וועט זיי געלינגען איינצוהיטען אמעריקע פון דער ווייטער געפאהר.

אין זיי ווייסען ניט. אדער ווילען זיך ניט מאכען ווייסען, אז ראדיקאליזם איז שיין מעהר ניט קיין סהורה, וועלכע דארף אימפארטירט ווערען, אז אין דער אייגענער היים שאפען זיי זעלבסט דעם בעסטען בארען פאר'ן ראדיקאליזם. דורך דער גרייסער עקספלואטאציע און עקא־נאמישער אונטערדריקונג, אנגעפיהרט טאקע פון זיי אריין, אין זייער אייגענעם נאמען, אדער אין דעם נאמען פון וואל סטריט. וועמענס שלחנים זיי זענען.

טרייב ארויס דעם טייפעל דורכ'ן טיר, און ער וועט ארייננקומען דורכ'ן פענסטער — די אמעריקאנער געלד־זעק וועלען זיך אין גיכען באפען, א זאפילו מיט פארבאטענער איינוואנדערונג איז אויך זייער שטונדע נא־הענט און אז מיט יעדען נייעם בארג גארד זייערען דערגעהנטערען זיי אויך זייער גסיסה — די אפשטארבונג פון אן עקאנאמישער ארדנונג וועלכע שטיצט זיך אויף עקספלואטאציע און מענשליכער שקלאפעריי.

צוואנציג יאהר „נאציאנאל פאנד“

פון ראובן בריינין.

דער נאציאנאל פאנד - איז אין די צוואנציג יאהר, וואס ער עקזיסטירט, געווארען א הייליגע אינסטיטוציע ביים אידישען פאלק. און עס איז קיין וואונ־דער, דען דער גרונד זאץ, אויף וועל־כען דער נאציאנאל פאנד איז געגרינ־דעט, איז פאלגענדער:

"אלעס דורך דאס פאלק, און אלעס פאר דאס פאלק".

די גרינדער און פארוואלטער פונ'ם נאציאנאל פאנד האבען געהאט עדישטען טאג און האבען ער הויס איין אנזיכט און איין גרונד פרינציפ בנוגע דיזער אינסטיטוציע: דער פאנד 'זאל ווערען א פאלקס אוצר. אויפגעקליבען פון ארעם און רייך, און אונטער דעם שטענדיגען רישות פון דעם פאלק. אלעס פאר דאס פאלק: ער זאל פארוואנדעלט ווערען אויף אזא אופן, דאס ער זאל דינען ניט פאר יחידים, נאר פאר דעם כלל. דערלאנג איז באשטימט געווארען דאס פאר זיין געלד זאל באדען געקויפט ווערען. נאר אלס קאלעקטיווער אייגענ־טום און זאל כלייבען אין אייביגען באר־נין פון אידישען פאלק.

דיזער גרונד פרינציפ פון דעם נא־ציאנאל פאנד ווערט הייליג אפגעהיט און דורכגעפיהרט.

די גרעסטע אידישע מוחות, די בויער פון דער אידישער צוקונפט, אנ־הייבענדיג פון די פראפעסאר עבי שפירא (איינער פון די וואונדערליכע אידען און נאציאנאלע דענקער) און טהעאדאר הערצל ביז אויף היינטיגען טאג האב־בען אוועקגעלעגט זייערע כחות אויף דער אויסגעשטאלטונג פונ'ם נאציאנאל פאנד. דאס אידישע פאלק, אלע קלאסען און שיכטען, באטייליגט זיך אין אלע לענ־דער און אלע צייטען אין גוטע־ווי אין שלעכטע. און גרינגערע, ווי אין די שווערסטע צייטען, — באטייליגען זיך אין דער פארגרעסערונג און פארמעה־רונג פון דיזער פאנד. אהן איבערטרייב בונג קען מען זאגען: כל ישראל יש לו חלק בהנאציאנאל פאנד.

דאס איז דער איינציגער פאנד זייט אונדז זיינען אין גלות, וואס יעדער איד אפילו דער ארעמסטער, דער נוטי־בארערפטיגסטיגער, קאן זיך באטייליג־נען אין איהם און האט זיך ווילליג שיין באטייליגט אין איהם. די טעטיג־קייט פונ'ם נאציאנאל פאנד האט זיך ניט אפגעשטעלט אויף איין מינוט אפילו אין דער צייט פונ'ם וועלט - קריעג. אפילו אין די לענדער, וואו אונזערע ברידער אין שווערסטער, וואו אידישע קליינע קינדער און זקנים ליידען הונגער און קעלט, אפילו אין די לענדער, וואו דער תליון הערשט גרענצלאז און וואו אי־דישע בלוט פלוסט ווי וואסער, אידי־שע פאלקסטעון, וועלכע האבען זיך גע־בונען אין די טרענטשעס, וואו דער טויט האט זיי געשניטען רעכטס און לינקס, אפילו דארט, אונטער דעם דונער קאנאנען און אונטער געריכטען רעגען פון די שראפנעלען, — האבען די אי־דישע סאלדאטען ניט פארגעסען דעם נא־ציאנאל פאנד און האבען געזאמעלט פאר איהם. די קריעגס - פיהרענדע אין סי־ביר, די אנטרונענע אין יאפאן און אין כינא האבען פיעל צו ליידען, אפילו דייזע געפייניגטע און פארוואגעלטע, אפ־געריסען פון שויב און קינדער, האבען אין דער פרעמד, אין דעם ביטערסטען גלות ניט אויפגעהערט צו ארבייטען פאר'ן נאציאנאל פאנד מיט זעלבסט אויפאפערונג. ווייל יעדער איד ווייס, אז ווען ער ניט אפילו די קלענסטע מטבעה פאר'ן נאציאנאל פאנד האט ער עמוראס ביינטראגען פאר די אויסלייד־זונג פון אונזער הייליגער ערד. דעם באדען פון אונזערע אבות און פון אונזע־רע קינדער און קינדס - קינדער, ווי פאר די אויסלייזונג פונ'ם אידישען פאלק פון שווערען און ביטערען גלות.

און פון די שלום - פאראנדלונגען, האב־בען זיך פיעל זאכען געגענדערט אין דער זיידישער וועלט בכלל און אין דער ציו־ניסטישער בפרט.

פיעלע אינסטיטוציעס, פיעלע פאלקס גרינדונגען זיינען חרוב געווארען. און פיעלע פון זיי האבען איבערהויפט פאר־לארען יעדען זין און ווערטה, נאר דער נאציאנאל פאנד איז פעסט געבליבען, אונהאט נאך א גרעסערע באדייטונג פאר־קומען.

מיט דעם באשלוס פון סאן - רעמא און מיט דער פאלשטענדיגער מעגליכ־קייט צו בויען 'די אידישע נאציאנאל היים אין ארץ - ישראל, האט דער נאר־ציאנאל פאנד באקומען א נייע באדייט־ונג און זיין העכסטע נויטווענדיגקייט. ערשט איצט עפענען זיך פאר דעם נאר־ציאנאל פאנד נייע מעגליכקייטען, נייע נויטווענדיגקייטען צו ארבייטען, ערשט יעצט איז די פליכט פון יעדען צו באר־ייבערען, צו פאהנרעסערען די מיטלען פון אונזער איניגען נאציאנאל פאנד. נאר מיט דער חילף פון דיזען פאנד ווערט אונזערע גלות אויפגעהויבען פון אין־דער ציט פונ'ם וועלט - קריעג אין דער אינטערנאציאנאלער פארבינדונג פון אונזערע ברידער אין אלע לענדער, אין אלע לענדער, אין אלע לענדער,